

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра педагогіки, психології, соціальної роботи та
менеджменту

ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ З ПРАКТИКУМАМИ

2024 р.

Для студентів галузі знань 23 Соціальна робота
спеціальності 231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма: Соціальна робота та психологія.
ОС «Бакалавр»

Викладач: к.пед.н., ст. викладач Ветрова Ольга Дмитрівна.
Email: odvetrova@gmail.com

Кількість часу на вивчення

Кредитів	5/5
Лекцій	10/6
Практичних занять	18/8
Лабораторні заняття	22/4
Самостійна робота студента	100/132
Форма контролю	залік

Курс «Основи психологічного консультування та психокорекції з практикумами» спрямовано на підготовку фахівців із соціальної роботи з метою поглибленого вивчення основних понять, принципів, задач та можливостей психологічного консультування та психокорекції як видів практичної соціальної допомоги, а також на ознайомлення здобувачів вищої освіти з сучасною теорією та практикою надання психоконсультативної та психокорекційної допомоги окремій особистості, певній групі осіб, родині, іншим категоріям людей, що потребують психологічної допомоги та підтримки; з конкретними методами та прийомами немедичної психотерапії.

Мета дисципліни: Розкрити особливості психокорекції та психологічного консультування, як напрямків прикладної психологічної діяльності та особливості їх застосування. Сформувати у здобувачів освіти уявлення про основні теоретичні засади консультування. Розвинути навички застосування базових технік консультування та психокорекції.

Завдання дисципліни:

- сформуванню у студентів уявлення про сутність та основну проблематику психологічного консультування і психологічної корекції як окремих провідних видів психологічної практики, а також про їх місце і роль в сучасній психологічній практиці;
- навчити студентів базовим технікам та стратегіям роботи;

- ознайомити студентів зі специфікою організації та проведення індивідуального і групового психологічного консультування та психологічної корекції;
- сформувавши у студентів розуміння критеріїв ефективності психокорекційної роботи.

У результаті вивчення курсу студенти набувають загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

Фахові компетентності:

ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

Програмні результати:

ПРН5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

Організація навчання

Види занять. Лекції (проблемні, з елементами ретроспективного аналізу, бінарні, з наперед запланованими помилками) сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів й активізації їхнього досвіду.

Практичні заняття побудовані на використанні технологій проблемного, позиційного й інтерактивного навчання, що спонукають студентів в умовах квазідіяльності знаходити вирішення завдань забезпечення якості освітнього процесу в закладі освіти.

Лабораторні заняття - форма навчального заняття, при якому студент під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень курсу. При цьому він набуває навичок в організації та проведенні психологічного консультування та психокорекції.

Самостійна робота студента (СРС) – це самостійна діяльність-учіння студента, яку викладач планує разом із студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни та містить завдання різного типу: від оформлення глосарію й бібліографічного списку статей, присвячених проблемі психологічного консультування чи психокорекції до творчих завдань – написання консультативних програм, розроблення корекційних заходів, розробки алгоритмів консультативних дій, підбір корекційних методик.

Організаційні та навчальні обов'язки студентів:

- Відвідувати лекції, практичні заняття та лабораторні заняття.
- Виконувати практичні завдання, передбачені в планах практичних занять
- Виконувати завдання лабораторних практикумів
- Брати участь у практичних заняттях під час обговорення теоретичних питань, виконання колективних та індивідуальних завдань, тестування тощо
- Аргументовано відстоювати власну думку з теми заняття, якщо вона не збігається з думкою викладача
- Самостійно оволодівати теоретичним матеріалом окремих тем або питань за рекомендованою літературою, виконувати завдання різного рівня
- Виконувати завдання тематичного контролю, брати участь у підсумковому тестуванні
- У разі потреби отримувати додаткові консультації викладача за змістом навчальної дисципліни
- У випадку незгоди з отриманою оцінкою мати право на перезарахування тем
- Вчасно складати відповідні теми
- Дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці

Особливості навчання за дистанційними технологіями

Для опанування навчальної дисципліни проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять освітній процес організовується з використанням дистанційних технологій:

1. за допомогою сервісів Zoom (платформа для проведення відеоконференцій, онлайнзанять, онлайнконсультацій (<https://zoom.us/>), Google (meet.google.com) із відображенням посилань у ел. розкладі;
2. в асинхронному режимі розміщення НПП освітніх матеріалів із навчальної дисципліни у Moodle, Google Classroom;
3. для студентів, які не мають змоги систематично виходити на зв'язок, забезпечується освітня комунікація через Viber, Telegram, WhatsApp, Signal.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теми лекцій	
1 (2/2 год.)	<p>Специфіка психологічного консультування</p> <p>Психологічне консультування: визначення, відмінність психологічного консультування від інших видів психологічної допомоги. Види психологічного консультування. Завдання психологічного консультування. Підготовка консультанта. Особистісні якості консультанта. Психологічна консультація як організаційна структура Вимоги до приміщення та інтер'єру консультативного центру. Обов'язки консультанта і взаємодія спеціалістів усередині психологічної консультації. Взаємодія психолога зі спеціалістами суміжних професій (педагоги, лікарі, соціальні працівники, представники правоохоронних органів. Принципи психоконсультування.</p>
2 (2 год.)	<p>Методологічні основи здійснення психологічного консультування</p> <p>Мета і завдання психоконсультування. Етапи психологічного консультування. Специфіка підготовки спеціаліста до зустрічі з клієнтом. Складання попереднього уявлення про клієнта і його проблему. Систематизація знань з наявної проблеми. Розробка плану проведення консультації. Підбір психодіагностичних засобів, які можуть знадобитися в ході консультування. Умови ефективності консультативного процесу. Основні правила ведення</p>

	консультативного процесу. Чинники, що знижують результативність консультативного процесу.
3 (2/2 год.)	<p>Структура психологічного консультування</p> <p>Процедури і техніки психологічного консультування. Етап перший. Початок роботи. Етап другий. Збір інформації. Етап третій. Стратегічний. Психологічне консультування, як форма психологічної допомоги. Зустріч клієнта з консультантом. Встановлення позитивного емоційного настрою клієнта. Діагностика особистості клієнта. Прояснення суті проблеми клієнта і визначення його ресурсів. Прийоми активного слухання. Розгляд прикладів</p>
4 (2 год.)	<p>Психологічне консультування осіб з ТПМ з використанням елементів АВС короткотермінової терапії зосередженої на вирішенні (BSFT)</p> <p>Історія методу АВС короткотермінової терапії зосередженої на вирішенні (BSFT). Основна філософія. Принципи АВС короткотермінової терапії зосередженої на вирішенні. Мінімалізм. Не залишай слідів у житті клієнта. Слухай. Можеш чогось не знати. Запитуй чого хоче клієнт. Види клієнтів. Розмова вільна від проблем. Очікування: з'ясування проблеми, формулювання мети. Запитання про вийнятки. Запитання про чудо. Шкалювання. Потрібність перерви. Зворотна інформація. Компліменти. Обґрунтування. Домашнє завдання</p>
5 (2 год.)	<p>Наукові та методичні основи психокорекції</p> <p>Сутність психокорекції. Предмет психокорекції, як науки і практики. Місце психокорекції серед інших наук та дисциплін. Функції психокорекції. Основні віхи розвитку психологічної корекції. Психологічна допомога, її структура. Психодіагностика. Психокорекція. Психотерапія. Психологічне консультування. Профорієнтація. Психолог. Психотерапевт. Клієнт.</p>
6 (2 год.)	<p>Види психокорекції та її ефективність</p> <p>Види психокорекції. Мета і завдання психологічної корекції. Специфічні риси і критерії оцінки психологічної корекції. Чинники, що визначають ефективність психокорекції. Специфічні риси психологічної корекції. Причини труднощів у розвитку. Правила постановки цілей психокорекції. Основні блоки психокорекційного комплексу. Психологічний висновок. Психолого-педагогічний висновок.</p>
7 (2/2 год.)	<p>Процедура психокорекції та вимоги її проведення</p> <p>Вимоги до психолога. Програма психологічної корекції. Основні компоненти професійної готовності до психокорекційної роботи. Компоненти готовності психолога до здійснення психокорекції. Теоретичний компонент. Практичний компонент. Особистісна готовність до психокорекційної роботи. Синдром</p>

	<p>вигорання. Принципи психокорекційної роботи. Показання для проведення психокорекційних заходів Основні принципи складання психокорекційних програм. Види корекційних програм.</p>
8 (2 год.)	<p>Основи психоаналізу за З.Фрейдом, як підґрунтя виникнення усієї психокорекції</p> <p>Динаміка зміни уявлень про технічну процедуру та в теорії терапевтичного процесу. Компоненти класичної психоаналітичної техніки. Динаміка зміни уявлень про технічну процедуру та в теорії терапевтичного процесу. Компоненти класичної психоаналітичної техніки. Попереднє інтерв'ю. Методи продукування матеріалу. Вільне асоціювання. Реакція переносу. Спротив клінічні вияви спротиву. Аналізування матеріалу пацієнта.</p>
9 (2 год.)	<p>Основи поведінкової психокорекції</p> <p>Основи поведінкової школи психокорекції. Характерні особливості поведінкової психокорекції, мета, вимоги до психолога та клієнта. Теоретична база поведінкової психокорекції Класична теорія умовних рефлексів. Теорія оперантного обумовлення Мультимодальне програмування, або мультимодальна поведінкова корекція Основні терміни біхевіоральної психокорекції. Вимоги і очікування від клієнта. Позиція психолога. Методи і техніки поведінкового підходу</p>
10 (2 год.)	<p>Основи когнітивного напрямку психокорекції</p> <p>Особливості когнітивної психокорекції, напрямки, мета, етапи. Основні етапи роботи з клієнтом. Діагностичний етап. Етап активної взаємодії. Перерва. Завершальний етап. Позиція психолога. Загальновизнані техніки когнітивної психокорекції Поведінковий експеримент. Техніки, на підставі теорії особистих конструктів Д. Келлі. Когнітивно-аналітичний напрямок. Раціонально-емотивна терапія А.Елліса. Дескриптивні когніції. Оцінюючі когніції. «Кодекс невротика». Найпоширеніші групи ірраціональних настанов. Цілі корекції. Позиція психолога. Вимоги і очікування від клієнта</p>
11 (2 год.)	<p>Когнітивно-поведінкова психокорекція</p> <p>Теоретичні основи психокорекції А. Бека. Техніка когнітивно-поведінкової психокорекції А. Бека. Когнітивні спотворення. Цілі корекції Позиція психолога. Вимоги і очікування від клієнта. Етапи когнітивної корекційної роботи. Зведення проблем. Усвідомлення і вербалізація неадаптивних когніцій. Віддалення (дистанціонування). Зміна правил регуляції поведінки (чи програми поведінки). Зміна ставлення до правил саморегуляції. Перевірка істинності правил, заміна їх новими, гнучкішими. Техніки і прийоми когнітивно-поведінкової психокорекції. Терапія реальністю У. Глассера</p>
Теми практичних занять	
1 (2 год.)	<p>Сучасний погляд на психологічну практику</p> <p>Види надання психологічної допомоги. Поняття психологічного консультування.</p>

	Основні принципи психологічної практики. Види моделей психологічної допомоги. Сфери застосування психологічної практики.
2 (2 год.)	Психологічна проблема клієнта, особливості роботи з нею Поняття психологічної проблеми. Види запитів. Мотиви звернення клієнтів до психолога. Типи клієнтів та їх проблематика. Типові помилки психологічної практики та їх профілактика.
3 (2/2 год.)	Сучасні напрямки консультативної психології Психодинамічний напрям у консультуванні. Теоретичні основи психодинамічного напрямку. Поняття про захисні механізми психіки. Концепції З. Фрейда, К. Юнга, А. Адлера та неофрейдистів. Консультативний процес та психотехніка психодинамічного напрямку. Біхевіористський напрям та необіхевіоризм у консультуванні. Основні поняття та техніки. Когнітивний напрям у консультуванні: основні поняття і техніки.
4 (2/2 год.)	Підходи до технології консультативної взаємодії Консультативний контакт. Терапевтичний клімат. Фізичні компоненти терапевтичного клімату. Емоційні компоненти терапевтичного клімату. Особливості підтримання терапевтичного клімату.
5 (2 год.)	Структура психологічної сесії Складання контракту з клієнтом. Створення атмосфери довіри. Активне слухання. Фокусування на емоціях клієнта. Техніка нормалізації. Саморозкриття. Фокусування на думках клієнта. Конфронтація між психологом та клієнтом. Новий погляд на проблему. Поради. Фокусування на поведінці клієнта. Інформування. Закінчення першої та подальших сесій. Закінчення останньої сесії.
6 (2 год.)	Індивідуальні методи психологічних консультацій Консультативна бесіда як основний метод роботи психолога-консультанта. Структура бесіди: початок; розпитування клієнта; психокорекційна дія; завершення. Вимоги до діалогу з клієнтом: обмеження ролі консультанта у діалозі; наближення стилю мовлення консультанта до стилю мови клієнта; обмеженість та точність висловлювань консультанта. Вербальний та невербальний контакти з клієнтом. Психодіагностична робота з клієнтом. Застосування методів візуальної психодіагностики у консультативній роботі. Методи соціально-психологічної діагностики організації: спостереження, інтерв'ю, анкетування, соціометрія, тестування.
7 (2 год.)	Консультативний контакт Сучасні уявлення про консультативний контакт. Терапевтичний зміст консультативного контакту. Перенесення і контрперенесення в консультуванні. Структурування невербальних реакцій у консультуванні.
8 (2/2 год.)	Структурування процесу психологічного консультування Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В.Гілланд). Структурні особливості проблемно-орієнтованого консультування. П'ятикрокова модель інтерв'ю. Загальні правила структурування процесу консультування.
9 (2 год.)	Психологічна корекція та її види

	Актуальність психокорекційної роботи у різних соціальних інститутах. Зв'язок психології, психокорекції та соціальної роботи. Психокорекція та психотерапія. Психологічна культура особистості. Симптоматична та каузальна психокорекція. Класифікація психокорекційних впливів.
10 (2 год.)	Психокорекційна робота як вид діяльності Специфіка, цілі та завдання психокорекційної роботи як виду діяльності психолога. Умови здійснення психокорекційної роботи. Характеристика соціальних моделей психокорекційної роботи відповідно до категорій, що її потребують. Вимоги до соціального працівника, який здійснює психокорекційний вплив.
11 (2/2 год.)	Принципи, засоби та форми психокорекційної роботи соціального працівника Психологічний зміст прийомів і способів соціально-педагогічної корекції. Принципи дитячої психокорекції. Поняття зони найближчого розвитку. Основні етапи психокорекційної роботи з дітьми. Корекційний вплив на батьків дітей. Особливості діагностики батьківсько-дитячих взаємовідносин. Організація психокорекційної взаємодії з дитиною. Методи дитячої психокорекції. Арттерапія, ігротерапія, психогімнастика, методи поведінкової корекції, психодрама.
12 (2 год.)	Особливості складання психокорекційних програм Загальна, типова та індивідуальна програми корекції. Принципи складання психокорекційних програм. Формулювання цілей та завдань у соціально-педагогічній психокорекційній програмі. Корекційні соціально-педагогічні програми відновлювального, компенсуючого характеру; виправлення та стимулювання. Оцінка ефективності проведених психокорекційних заходів.
13 (2 год.)	Виховна система «Self-Esteem» Міжнародна педагогічна система «self-esteem» і педагогічна технологія «селф-рейтинг» у самовдосконаленні особистості дитини. Соціальні моделі психокорекції самооцінки, самоповаги, почуття власної гідності. Зарубіжний досвід впровадження технології «селф-рейтингу» у педагогіці та психології. Переваги системи «self-esteem». Особливості її впровадження в Україні.
Теми лабораторних занять	
1 (2 год.)	Особистість та імідж консультанта. Вправи на рефлексію, професійних та особистісних якостей у майбутніх психологів (метафоричний самоопис). Вправи на рефлексію власної зовнішності (гарячий стілець, психопластика, скульптура, психомалюнок). Вироблення студентами корекції іміджу та розвитку необхідних якостей
3 (2/2 год.)	Нетестова психодіагностика при первинному зверненні клієнта. Відпрацювання із студентами техніки встановлення психологічного контакту та позитивного терапевтичного клімату. Довіра і підтримка контакту. Поведінкова демонстрація техніки контакту викладачем. Супервізія першої зустрічі з клієнтом (рольова гра). Збір інформації про клієнта в ході першої зустрічі. Визначення психологічного стану клієнта в момент звернення.

4 (2 год.)	<p>Укладання психологічного контракту у психологічному консультуванні</p> <p>Сутність психологічного контракту. Вимоги до укладання психологічного контракту. Ключові питання контракту. Антисуїцидальні контракти. Антипсихозні контракти. Зміна контракту.</p>
5 (2 год.)	<p>Первинне інтерв'ю у психологічному консультуванні</p> <p>Мета і завдання первинного інтерв'ю. Структура первинного інтерв'ю.</p>
6 (2/2 год.)	<p>Формування навичок ефективної консультативно-психотерапевтичної роботи</p> <p>Техніки прояснення інформації: рефлексивне слухання, заохочення мовлення, з'ясування та уточнення інформації, розпізнавання емоційних переживань. Техніки відображення: відображення почуттів, фокусування, емпатійна відповідь. Відображення значень.</p>
7 (2 год.)	<p>Ознайомлення з засобами впливу на клієнта</p> <p>Фокусування інформації. Неконгруентність та робота з нею. Зворотний зв'язок. Інтерпретація діагностичного матеріалу. Конфронтація з клієнтом. Робота з опором та переносом. Навіювання як основа інтервенції.</p>
8 (2 год.)	<p>Первинний аналіз консультативного звернення</p> <p>Категоріально-термінологічне довізначення проблеми, з якою звернулися до психолога. Формування реалістичних очікувань у клієнта та визначення напрямків практичної роботи психолога. Формування навичок окреслення та аналізу звернення клієнта.</p>
9 (2 год.)	<p>Процедура та техніки консультування.</p> <p>Ознайомлення з правилами створення казкового контексту, прийомами написання казки, психоаналіз індивідуальних міфів. Методика інтерпретації казки. Практичні прийоми роботи з страхами, тривожністю, невротичними симптомами в казкотерапії. Моделювання нового образу клієнта, навиків вирішення смислових труднощів через казковий образ. Використання техніки написання казки в процесі консультування</p>
10 (2 год.)	<p>Особливості індивідуального та телефонного консультування різних категорій клієнтів.</p> <p>Ознайомлення із специфікою індивідуального та телефонного консультування клієнтів з різною типологією проблем. Прогнозування можливих труднощів консультування в залежності від типу проблем (суїцидальні наміри, почуття вини, тривожність, страх, депресія, агресивність, сімейні проблеми, кризи, психічно хворі, залежні). Вправи на адекватне реагування та спілкування з клієнтом різного роду проблем. Техніка метафори (рольові ігри, тренінг</p>

11 (2/2 год.)	Методологічні основи побудови та укладання психокорекційних програм Складання корекційної програми за окресленою тематикою (презентація та захист програми).
12 (2 год.)	Використання методів когнітивної терапії з корекційною метою Ознайомлення та опрацювання вправ на самопізнання, на зміну думок, виявлення субособистостей (звіт роботи: виконання вправи «Щоденник думок»)
13 (2 год.)	Психогімнастика як метод психокорекції Ознайомлення та опрацювання вправ на запізнення, передача ритму по колу, передача руху по колу, інші. Складання заняття з використанням психогімнастичних вправ (презентація та захист складеного заняття з психогімнастики)
14 (2 год.)	Використання методів ігрової терапії з корекційною метою Обговорення вимог до ігрової кімнати, вимог до особистості та професійних підготовки ігрового терапевта. Складання занять для усунення страхів, тривожності, сором'язливості (презентація та захист складеного заняття з ігротерапії)
15 (2 год.)	Використання методів арт-терапії з корекційною метою Обговорення корекційних можливостей зображувальної терапії; проведення ряду вправ як от «Звільнення через малювання», «Спільне малювання», «Доповнювальне малювання» (аналіз малюнків, виконаних під час виконання вправ)

Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

**Перелік питань до підсумкового контролю із дисципліни
«Основи психологічного консультування та психокорекції з практикумами»**

1. Предмет, зміст і особливості психокорекції.
2. Принципи психокорекції
3. Форми психокорекції. Умови надання переваги індивідуальній чи груповій формі психокорекційної роботи.
4. Основні етапи психокорекційної роботи.
5. Проблема етики в психокорекції. Значення особистості психолога.
6. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні психоаналізу (вказати специфіку методів дитячого психоаналізу), індивідуальної психотерапії Адлера, гештальттерапії Перлза, біхевіоризму, когнітивного напрямку, гуманістичної психології.
7. Самооцінка та самоповага. Фактори, які впливають на їх становлення. Вплив самооцінки на ставлення людини до життя. Корекція самооцінки.
8. Механізми психологічного захисту в теорії психоаналізу, індивідуальній психотерапії А.Адлера, гуманістичній психології, їх різновиди та функції.
9. Провідні джерела психічної травматизації дітей та сутність внутрішнього конфлікту в розумінні вітчизняних психологів. Його поділ за змістом.
10. Психологічне обстеження як перший етап корекції.
11. Принципи побудови бесіди психолога з клієнтом. Способи слухання. Роль невербальних засобів спілкування.

12. Завдання, зміст і особливості організації корекції пізнавальної діяльності з особами різного віку.
13. Корекція розвитку уваги.
14. Корекція розвитку розумової діяльності.
15. Корекція розвитку пам'яті.
16. Сугестивні методи впливу. Навіювання та самонавіювання. Можливості використання сугестивних методів з метою корекції в різному віці.
17. Завдання та методи когнітивної психокорекції. Вікові та індивідуальні особливості проведення роз'яснювальної бесіди.
18. Використання методів психосинтезу для розв'язання різних завдань корекції.
19. Використання когнітивно-орієнтованих методів з метою корекції системи переконань, самооцінки, тривожності, страхів, невпевненості в собі.
20. Використання методів гештальттерапії з корекційною метою.
21. Ігрова терапія. Можливості використання ігрової терапії для розв'язання психологічних проблем дитини.
22. Психодрама. Використання методів психодрами з корекційною метою.
23. Використання методів поведінкової терапії з корекційною метою. Групи тренінгу умінь.
24. Зображувальна терапія. Можливості використання зображувальної діяльності з корекційною метою в індивідуальній та груповій роботі.
25. Музикотерапія. Використання музики з корекційною метою.
26. Використання методів тілесної терапії з корекційною метою.
27. Танцювальна терапія. Використання танцю, ритміки, психогімнастики з корекційною метою.
28. Завдання групової психокорекції. Механізми психокорекції особистості в процесі групової роботи. Види корекційних груп.
29. Принципи, етапи та особливості організації групового процесу з урахуванням віку та виду корекційної групи.
30. Психокорекція труднощів спілкування. Групи тренінгу спілкування.
31. Можливості використання рольового тренінгу як методу психокорекції з метою розв'язання внутрішнього конфлікту, виправлення окремих рис характеру та поведінки, з метою набуття навичок адекватного розв'язання різних життєвих ситуацій.
32. Використання різних методів корекції для самоналаштування та саморегуляції психоемоційних станів і поведінки.
33. Використання різних методів корекції з метою зниження психічного напруження, відреагування почуттів та переживань.
34. Використання різних методів корекції з метою розв'язання внутрішнього конфлікту, поглиблення розуміння себе та інших людей
35. Використання різних методів впливу з метою корекції самооцінки, підвищення почуття самоповаги, впевненості в собі.
36. Використання різних методів корекції з метою виправлення емоційних вад особистості, окремих рис характеру та поведінки.
37. Використання різних методів корекції з метою набуття навичок адекватної поведінки в різних життєвих ситуаціях.
38. Особливості психологічного консультування та відмінності від інших видів практичної психології.
39. Умови результативності психологічного консультування.
40. Принципи, цілі, завдання психологічного консультування.
41. Методологічні основи психологічного консультування
42. Психодинамічний напрям в консультуванні
43. Біхевіоральний підхід в консультуванні
44. Загальна характеристика принципів психологічного консультування

45. Парадигмальне самовизначення та особистість консультанта.
46. Етичні стандарти психологічного консультування.
47. Інтерв'ю, як основний метод психологічного консультування.
48. Загальна характеристика п'ятикрокової моделі інтерв'ю.
49. Перша стадія психологічного інтерв'ю - взаєморозуміння та структурування: цілі психолога та клієнта, техніки психологічного впливу.
50. Друга стадія психологічного інтерв'ю - збір інформації: цілі психолога та клієнта, техніки психологічного впливу.
51. Третя стадія психологічного інтерв'ю - бажаний результат: цілі психолога та клієнта, техніки психологічного впливу.
52. Четверта стадія психологічного інтерв'ю - вироблення альтернативних рішень: цілі психолога та клієнта, техніки психологічного впливу.
53. П'ята стадія психологічного інтерв'ю – узагальнення результатів.
54. Інтернет консультування як сучасний вид психологічного консультування
55. Техніка формулювання питань в консультуванні
56. Основні характеристики навичок спостереження за клієнтом в процесі інтерв'ю
57. Місце психологічного консультування в системі терапевтичної психології
58. Види слухання клієнта в процесі психологічного інтерв'ю
59. Загальна характеристика навичок та технік психологічного впливу
60. Проблеми емоційного вигорання психолога: виникнення та профілактика
61. Поняття консультаційного контакту, умови ефективного консультаційного контакту
62. Терапевтичний клімат, складові терапевтичного клімату.
63. Супервізія. Балінтовські групи
64. Позиція психолога в консультуванні: конгруентність, позитивна оцінка, емпатійне сприймання клієнта
65. Метод інтерпретації в психологічному консультуванні: види та правила інтерпретування.
66. Пояснення психологічної інформації в процесі консультування
67. Директива як метод впливу в психологічному інтерв'ю, та її види
68. Техніки саморозкриття та зворотного зв'язку в ситуації інтерв'ю
69. Особливості консультування невротичних клієнтів
70. Відображення почуттів та резюме в ситуації інтерв'ю
71. Оцінка ефективності психологічного консультування
72. Можливі помилки психолога в інтерв'ю та шляхи їх профілактики
73. Особливості консультування тривожних клієнтів.
74. Особливості консультування сенситивних та лабільних клієнтів
75. Запит клієнта, характеристика основних видів запитів клієнта на психологічне консультування.
76. Емпатія в психологічному консультуванні: індивідуальна, терапевтична, культуральна.
77. Поняття психологічних захистів та їх роль під час консультативного інтерв'ю
78. Психологічне консультування особистості. Цілі, завдання.
79. Особливості проведення психологічної бесіди зі старшокласниками.
80. Сімейне консультування
81. Психологічне консультування батьків з питань кризових періодів розвитку дитини
82. Психологічне консультування батьків дітей 3-х років.
83. Психологічне консультування батьків дітей 7-ми років
84. Гуманістичний підхід до проблем розладу особистості

85. Робота з почуттями клієнта під час проведення психологічної бесіди.
86. Телефонне консультування як вид дистантного консультування.
87. Особливості проведення консультативної бесіди з підлітками.
88. Проективний малюнок у роботі з дітьми
89. Психологічна казка у роботі з дітьми.
90. Клієнт-центрований підхід до процесу психологічного консультування

Список рекомендованих джерел

Основна:

1. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: Навч. посіб. К.: Четверта хвиля, 2004. 256 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика : навч. посіб. рек. МОНУ. Київ : Академвидав, 2009. 234 с.
3. Головінський І. Педагогічна психологія : навчальний посібник. Київ : Наукова думка, 2003. 288 с.
4. Заброцький М.М. Основи вікової психології : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга, 2004. 112 с.
5. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Суми : ВТД «У», 2006. 384 с.
6. Кузікова С.Б. Основи психокорекції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНМСУ. Київ : Академвидав, 2012. 226 с.
7. Москаленко В.В. Соціальна психологія : підручник. Київ : Центр навч. літ-ри, 2005. 624 с.
8. Олійник Л.М. Психодіагностика і корекція : навчально-методичний посібник з практичної психології. Миколаїв : ПП «Принт-Експрес», 2010. 218 с.
9. Тат'яничков А. О. Основи психокорекції: навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) ; кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. 40 с.
10. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування. К.: Главник, 2004. 96 с.
11. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навч. посіб. К.: ВД «Професіонал», 2005. 656 с.
12. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Вища шк., 2004. 697 с.

Додаткова:

1. Анеліна Н. Психокорекційна програма «Я бажаю змінитися» : корекція наркотичної залежності в учнів. Психолог. 2005. № 10 (берез.). С. 26–31.
2. Бовть О. Організація корекційної роботи з агресивними дітьми. Початкова школа. 1997. № 7. С. 25–32.
3. Гейченко О. О., Смилова С. Ю Агресивні прояви в дітей молодшого шкільного віку: механізми її виникнення та корекція. Освіта Донбасу. 2002. № 4. С. 77– 80.
4. Лазоренко Б.П. Методика психокорекції особистості наркозалежної молоді : методичні рекомендації для проведення реабілітаційної роботи у центрах ре соціалізації наркозалежної молоді. Київ : ДЦССМ, 2004. 76 с.
5. Цигульська Г.Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим : курс лекцій : навчальний посібник. Київ: Наукова думка. 2000. 189с.

Інтернет-джерела:

1. https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/9286/1/%2B%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%A1.%D0%91.%20-%20%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_10-2_.pdf
2. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/344/1/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>
3. <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2016/NMR/posibniki/PRPSH/Teoria%20i%20praktika%20psixokorekciynoi%20roboti.pdf>
4. https://shron1.chtyvo.org.ua/Tymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovi_kurs.pdf
5. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20907/1/opsykons.pdf>

**Критерії оцінювання знань і вмінь студентів з дисципліни
«Основи психологічного консультування та психокорекції з практикумами»**

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється у ході повсякденної навчальної діяльності студентів: експрес-тестування під час аудиторних занять; понятійні диктанти; виконання практичних завдань (доповіді; робота в мікрогрупах); усні відповіді; тестування по закінченню вивчення розділів.

Підсумковий контроль – здійснюється після завершення вивчення курсу: екзамен. Використовуються методи усної перевірки результатів навчання – бесіда, виступ, пояснення, опитування; письмової перевірки результатів навчання – науково-дослідні, творчі завдання, тестування, письмові завдання самостійної роботи.

Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.

При наявності 35 балів поточного контролю, студент допускається до підсумкового контролю. Якщо студент із поважних причин пропустив заняття, для відпрацювання матеріалу йому пропонується виконання практичних завдань, що фіксується у вигляді конспекту та проводиться усне опитування щодо вивчених тем.

Підсумкова оцінка з дисципліни формується із загальної кількості набраних балів за результатами поточного контролю та екзамену.

Перевірка рівня засвоєння знань (поточний та підсумковий контроль, екзамен (теоретична частина) за вибором викладача може здійснюватися шляхом: комп'ютерного або письмового тестування. Практична частина екзамену – письмова та усна відповіді.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

№ з/п	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Виконання практичного завдання у мікрогрупах	5	2	10

	<i>Термін виконання: у межах підготовки до практичних занять.</i>			
2	Презентація виконаного лабораторного завдання. <i>Термін виконання: під час проведення лабораторних занять.</i>	5	2	10
4	Контрольне тематичне тестування.	2	10	20
5	Перевірка письмових завдань самостійної роботи. <i>Термін виконання: по завершенню вивчення другого розділу.</i>	10	2	20
6	Екзамен (практична частина) – виконання творчого завдання <i>Термін виконання: згідно з розкладом екзаменаційно-залікової сесії.</i>	1	10	20
	Екзамен (теоретична частина) – підсумкове тестування. <i>Термін виконання: згідно з розкладом екзаменаційно-залікової сесії.</i>	1	10	20

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗА ШКАЛОЮ ECTS ТА

НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ

Оцінка ECTS	Середньозважений бал, що формує інтервальну шкалу	Національна оцінка	
1	2	3	
A	4,51-5,00	5	<i>Зараховано (Відмінно) – високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. Студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; виконує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; виконує 95 % від загальної кількості тестів.</i>

В	4,01-4,50	4	<p><i>Зараховано (Добре)</i> - достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку; вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями; здатен рецензувати відповіді іншого студента; може опрацьовувати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80 % від загальної кількості тестів.</p>
С	3,50-4,00	4	<p><i>Зараховано (Добре)</i> - середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами інформації; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75 % від загальної кількості тестів.</p>
D	2,83-3,43	3	<p><i>Зараховано (Задовільно)</i> - середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Студент знає більше як половину навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками і неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні закони та правила; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 65 % від загальної кількості тестів.</p>
Е	2,51-2,75	3	<p><i>Зараховано (Задовільно)</i> - рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього. Студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу;</p>

			виконує 51% від загальної кількості тестів.
FX	2,00-2,50	2	<i>Незараховано (Незадовільно)</i> - низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни. Студент відтворює менш як половину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30% від загальної кількості тестів.
F	0,00-1,99	2	<i>Незараховано (Незадовільно)</i> - низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни. Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді; виконує 20 % від загальної кількості тестів.